

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2018. november 7.*

„Előzetes döntéshozatal – 2003/86/EK irányelv – Családegyesítési jog – 15. cikk – Az önálló tartózkodási engedély megadásának megtagadása – Sikeres beilleszkedési vizsga kötelezettségét előíró nemzeti szabályozás”

A C-484/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Raad van State (államtanács, Hollandia) a Bírósághoz 2017. augusztus 10-én érkezett, 2017. augusztus 4-i határozatával terjesztett elő a

K

és

a **Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: M. Vilaras, a negyedik tanács elnöke, a harmadik tanács elnökeként eljárva, J. Malenovský, L. Bay Larsen (előadó), M. Safjan és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a holland kormány képviseletében K. Bulterman és H. S. Gijzen, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében C. Cattabriga és G. Wils, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: holland.

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv (HL 2003. L 251., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 224. o.) 15. cikke (1) és (4) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet a harmadik ország állampolgárságával rendelkező K, valamint a Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (biztonsági és igazságügyi államtitkár, Hollandia; a továbbiakban: államtitkár) között a határozott időre szóló tartózkodási engedélyre vonatkozó korlátozás módosítása iránti kérelmének az államtitkár általi elutasítása, továbbá az ezen engedély visszavonása tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2003/86 irányelv 15. cikke kimondja:

„(1) Legkésőbb ötéves tartózkodás után, továbbá feltéve, hogy a családtag számára családegyesítésen kívüli ok alapján nem adták meg a tartózkodási engedélyt, a házastárs vagy az élettárs, továbbá a nagykorúságát elért gyermek – szükség esetén – kérelemre önálló, a családegyesítő tartózkodási engedélyétől független tartózkodási engedélyre jogosult.

A tagállamok korlátozhatják a házastárs vagy az élettárs számára az első albekezdésben említett tartózkodási engedély megadását a családi kapcsolat felbomlása esetén.

[...]

(4) A nemzeti jog állapítja meg az önálló tartózkodási engedély megadására és időtartamára vonatkozó feltételeket.”

A holland jog

- 4 A Vreemdelingenbesluit 2000 (a külföldiek jogállásáról szóló, 2000. évi rendelet) 3.51. cikke előírja:

„1. A tartósan fennálló humanitárius okokkal összefüggő korlátozás alá eső, határozott időre szóló tartózkodási engedély [...] annak a külföldinek adható, aki:

- a) az 1. alpontban szereplő korlátozás alá eső tartózkodási engedély birtokában több mint öt éve tartózkodik Hollandiában, [...]:
 1. állandó tartózkodási engedéllyel rendelkező személy családtagjaként tartózkodik [Hollandiában];

[...]

5. A [Vb 2000] 3.80a. cikke az 1. bekezdés a. pontjának 1° alpontjában említett külföldiekre alkalmazandó [...].”

- 5 E rendelet 3.80a. cikkének szövege a következő:

„1. A tartózkodási engedélynek a tartósan fennálló humanitárius okokkal összefüggő korlátozás alá eső tartózkodási engedéllyé történő átalakítására irányuló kérelmet el kell utasítani, ha azt a 3.51. cikk 1. bekezdésének bevezető fordulatában, valamint a) pontjának 1° alpontjában említett olyan külföldi

nyújtotta be, aki nem teljesítette a beilleszkedésről szóló törvény 7. cikke (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott vizsgát, illetve nem szerezte meg az ugyanezen törvény 5. cikke (1) bekezdésének c) pontjában előírt oklevelet, tanúsítványt vagy egyéb okmányt.

2. Az [1. bekezdés] nem alkalmazandó, ha a külföldi:

[...]

e) [...] mentesül a beilleszkedésre vonatkozó kötelezettség alól.

[...]

4. A miniszter emellett eltekinthet az 1. bekezdés alkalmazásától, ha úgy ítéli meg, hogy e rendelkezés alkalmazása nyilvánvalóan súlyosan igazságtalan helyzetet eredményezne.”

6 A Wet inburgering (a beilleszkedésről szóló törvény) 6. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A miniszter mentesíti a beilleszkedésre vonatkozó kötelezettsége alól az adott személyt, ha:

a) igazolta, hogy testi vagy szellemi fogyatékosága, illetve mentális zavara folytán tartósan nincs olyan állapotban, hogy a beilleszkedési vizsgát teljesítse;

b) megállapításra kerül, hogy a beilleszkedésre kötelezett által igazoltan megtett erőfeszítések alapján e személytől észszerűen nem várható el a beilleszkedési kötelezettség teljesítése.”

7 E törvény 7. cikke 1. és 2. bekezdésének szövege a következő:

„1. A beilleszkedésre kötelezett három éven belül megszerzi a modern idegen nyelvekre vonatkozó európai nyelvi referenciakeret szerinti, legalább A2-es nyelvtudási szintnek megfelelő szóbeli és írásbeli holland nyelvismeretet, valamint a holland társadalomra vonatkozó ismereteket.

2. A beilleszkedésre kötelezett akkor teljesítette a beilleszkedésre vonatkozó kötelezettségét, ha:

a) sikeresen teljesítette a miniszter által meghatározott vizsgát, vagy;

b) megszerezte az 5. cikk 1. bekezdésének c) pontjában előírt oklevelet, tanúsítványt vagy egyéb okmányt.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

8 K 1995. március 17-től 2015. július 25-ig a harmadik országbeli állampolgár házastársánál való tartózkodás céljából megadott tartózkodási engedély jogosultja volt. 2015. július 21-én az ezen engedély huzamos tartózkodási engedéllyé való átalakítása iránti kérelmet nyújtott be.

9 2016. július 1-jén az államtitkár azon az alapon utasította el ezt a kérelmet, hogy K nem igazolta azt, hogy sikeresen teljesítette a beilleszkedési vizsgát, vagy azt, hogy mentesült vagy felmentették a beilleszkedésre vonatkozó kötelezettség alól. Az államtitkár 2011. augusztus 19-re visszamenő hatállyal a K részére a házastársánál való tartózkodás céljából megadott tartózkodási engedélyt is visszavonta, azon az alapon, hogy ezen időponttól kezdve már nem a házastársával azonos címen tartózkodik.

10 A K által benyújtott panasz nyomán az államtitkár 2016. december 21-i határozatával hatályában fenntartotta eredeti határozatát.

- 11 K keresetet indított e határozattal szemben a rechtbank den Haag zittingsplaats Middelburg (a Middelbourgban eljáró hágai bíróság, Hollandia) előtt. 2017. április 4-i ítéletében ez a bíróság elutasította ezt a keresetet.
- 12 K ezen ítélettel szemben fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bíróság előtt.
- 13 Mivel a fellebbezéshez csatolták a Dienst Uitvoering Onderwijs (az oktatás végrehajtásáért felelős szolgálat, Hollandia) azt megállapító véleményét, hogy K legalább négy alkalommal kísérelte meg teljesíteni a beilleszkedési vizsgát, valamint hogy több mint 600 óra állampolgársági beilleszkedési órán vett részt, az államtitkár 2017. április 20-tól megadta K-nak az önálló tartózkodási engedélyt. Az államtitkár ugyanakkor 2011. augusztus 19-re visszamenőleg hatályában fenntartotta a K részére a házastársánál való tartózkodás céljából megadott tartózkodási engedély visszavonását.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság arra kíván választ kapni, hogy összeegyeztethető-e a holland jogszabályban előírt beilleszkedési feltétel a 2003/86 irányelv 15. cikkével.
- 15 E körülmények között a Raad van State (államtanács, Hollandia) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a [2003/86] irányelv 15. cikkének (1) és (4) bekezdését, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyről az alapeljárásban szó van, amely szerint a valamely tagállam területén családegyesítési célból több mint öt éve jogszerűen tartózkodó külföldi önálló tartózkodási engedély iránti kérelme elutasítható azért, mert a külföldi nem tett eleget a nemzeti jogban előírt beilleszkedéssel kapcsolatos intézkedéseknek?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 16 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy ellentétes-e a 2003/86 irányelv 15. cikkének (1) és (4) bekezdésével az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló azon nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi a valamely tagállam területén családegyesítési célból több mint öt éve jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár által benyújtott önálló tartózkodási engedély iránti kérelem azon az alapon történő elutasítását, hogy nem teljesítette sikeresen az e tagállam nyelvére és társadalmára vonatkozó beilleszkedési vizsgát.
- 17 A 2003/86 irányelv 15. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy legkésőbb ötéves tartózkodás után, továbbá feltéve, hogy a családtag számára családegyesítésen kívüli ok alapján nem adták meg a tartózkodási engedélyt, a házastárs vagy az élettárs, továbbá a nagykorúságát elérő gyermek – szükség esetén – kérelemre önálló, a családegyesítő tartózkodási engedélyétől független tartózkodási engedélyre jogosult.
- 18 Ezen irányelv 15. cikkének (4) bekezdése a maga részéről pontosítja, hogy a nemzeti jog állapítja meg az önálló tartózkodási engedély megadására és időtartamára vonatkozó feltételeket.
- 19 E két rendelkezés együttes olvasatából következik, hogy noha az önálló tartózkodási engedély megadása – főszabály szerint – a valamely tagállam területén családegyesítési célból való ötéves tartózkodás végén jogosultságot képez, az uniós jogalkotó megengedte a tagállamoknak, hogy ezen engedély megadását bizonyos, általuk meghatározandó feltételektől tegyék függővé.
- 20 A mai napon hozott C és A ítélet (C-257/17) 49–59. pontjából kitűnik, hogy nem lehet kizárni, hogy egy tagállam a nyelvére és társadalmára vonatkozó beilleszkedési vizsga sikeres teljesítésétől tegye függővé az önálló tartózkodási engedély megadását.

- 21 Ezen ítélet 60–63. pontjából következik ugyanakkor, hogy az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló nemzeti jogszabályban előírt, az ilyen vizsga sikeres teljesítésére irányuló kötelezettség érvényesen nem terjedhet túl azon, ami az érintett harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedésének elősegítésére irányuló célkitűzés eléréséhez szükséges, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.
- 22 E célból ennek a bíróságnak különösen arról kell meggyőződnie, hogy a beilleszkedési vizsga sikeres teljesítéséhez megkövetelt ismeretek alapfokú szintnek feleljenek meg, hogy a nemzeti szabályozás által előírt feltétel ne eredményezze az önálló tartózkodási engedély olyan harmadik országbeli állampolgárok számára történő megadásának megakadályozását, akik bizonyították azon szándékukat és az annak érdekében tett erőfeszítéseket, hogy sikeresen teljesítsék ezt a vizsgát, hogy megfelelően figyelembe vegyék a sajátos egyedi körülményeket, valamint hogy az említett vizsgával kapcsolatos díjak ne legyenek túlzóak (lásd ebben az értelemben: 2015. július 9-i K és A ítélet, C-153/14, EU:C:2015:453, 54–70. pont).
- 23 E tekintetben különösen azt kell hangsúlyozni, hogy a családegyesítő érintett családtagjainak életkorához, iskolázottsági szintjéhez, anyagi helyzetéhez vagy egészségi állapotához hasonló körülményeknek képeseknek kell lenniük arra, hogy azokra tekintettel a hatáskörrel rendelkező hatóságok ne tegyék függővé az önálló tartózkodási engedély megadását a beilleszkedési vizsga sikeres teljesítésétől, amennyiben e körülmények alapján bebizonyosodik, hogy e családtagok nem képesek megjelenni ezen a vizsgán, vagy nem tudják azt teljesíteni (lásd ebben az értelemben: 2015. július 9-i K és A ítélet, C-153/14, EU:C:2015:453, 58. pont).
- 24 A fenti megfontolások összességére figyelemmel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2003/86 irányelv 15. cikkének (1) és (4) bekezdésével nem ellentétes az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló azon nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi a valamely tagállam területén családegyesítési célból több mint öt éve jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár által benyújtott önálló tartózkodási engedély iránti kérelem azon az alapon történő elutasítását, hogy nem igazolta az e tagállam nyelvére és társadalmára vonatkozó beilleszkedési vizsga sikeres teljesítését, amennyiben az e vizsga sikeres teljesítésére irányuló kötelezettség konkrét, részletes szabályai nem terjednek túl azon, ami a harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedésének elősegítésére irányuló célkitűzés eléréséhez szükséges, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

A költségekről

- 25 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv 15. cikkének (1) és (4) bekezdésével nem ellentétes az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló azon nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi a valamely tagállam területén családegyesítési célból több mint öt éve jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár által benyújtott önálló tartózkodási engedély iránti kérelem azon az alapon történő elutasítását, hogy nem igazolta az e tagállam nyelvére és társadalmára vonatkozó beilleszkedési vizsga sikeres teljesítését, amennyiben az e vizsga sikeres teljesítésére irányuló kötelezettség konkrét, részletes szabályai nem terjednek túl azon, ami a harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedésének elősegítésére irányuló célkitűzés eléréséhez szükséges, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

Aláírások